

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~

Cím: *Hogyan él egy szegény család a külső Józsefvárosban*

Forrás: *Az Est.*

Bp.

77. II 23

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1917"

Személy

Hogyan él egy szegény család a külső Józsefvárosban

— Az Est tudósítójától —

Régi, piszkos kétemelletes bérház, csupa szoba-konyhás lakás. Minden emeleten a hársó lépcső mellett van a vízvezeték és az illemhely.

A 14. számú lakásban, mely téglapadlójú konyhából és onnan nyíló kétablakos utcai szobából áll, három csoport lakik. A főbérlnő, egy egyedül élő elvált asszony és egy katona a feleségével. A konyha berendezése: egy takaréktűzhely, a melyen főznek és a mely egyszermind a szomszédos szobát is melegíti a főzési idő alatt. Egyébként a lakás nincs fűtve. Van még a konyhában egy asztal, két szék, egy stélácsi az edényekkel és egy koffer, melyben a háziasszony holmija van.

A konyhából nyílik a kétablakos szoba, melyben két egymás mellé tolt ágy, egy külön álló ágy és egy pamlag, továbbá asztal, három szék, székek vannak, valamint egy fűtetlen kályha s az egyik sarokban kis asztal, felette gipszkeretes tükr. Az ablakon fehér géphorgolású csipkefüggöny. A kis asztalon mindenféle

mulatságos furcsa játék, a mit a főbérlnő hozott haza terézvárosi bucsuk után. Nehéz, savanyu nyomorszag, de különben tisztaság. És nyáron bizonyára nyitva szokott lenni mind a két ablak. Lássuk, hogyan élnek a lakók.

1. A főbérlnő. Harminchét éves, az ura a mozgósítás óta katona, jelenleg szakács egy szerbiai helyőrség tiszti étkezdéjében. Az asszony maga asztmatikus, beteges teremtés, nem csoda, hiszen hét esztendője öltöztető és takarító egy éjjeli varietéban. A lakásért fizet havonta 46 korona 20 fillért. Mostanáig — miután a mulatókat csak most zárták be — életmódja ez volt: délután öt órákor, illetőleg, hetenként háromszor, ha nem inspekciós, hat órákor ebéd. Felkelés után rendszerint száraz kenyeret eszik, esetleg néha a katona felesége főz valami meleget, azt eszi. Ha tésztát főz a katonáné, 20 dekányi lisztjegyvet ad érte, némi készpénzen kívül. Felkelés után elmegy a mulatóba, ott a konyháról szokott

enni kapni. A mulató bezárása után hajnalig takarít, aztán az ott alkalmazott leányok megbízatásait végzi el. Van kilenc-tíz óra délelőtt, mire hazatér. Ha lefekvés előtt meleget akar enni, meg kell várnia, míg a katonáné főz. Hyenkör csak tizenegy óra tájban jut az ágyba. Napi fizetése a mulatóban két korona húsz fillér, de borravajókat kap a lánvtól, mely elsője és tizenötödike táján 12—20 korona közt váltakozik.

2. Az elvált asszony. Huszonkét éves, különváltan él az urától, a ki Nyiregyházán cipészlegény. Kenyerét hadimunkával keresi, katonaköpenyeket varr. Ha elegendő anyagot kap a műhelyben, megvarr naponként két köpenyvet. Heti keresménye 50—56 korona. Reggel hat órákor kel, a kávécsarnokban vesz 32 fillérért három deci tejeskávét, hozzá kenyeret és aztán elsiet a műhelybe. Az ut óráig husz perc gyalog. Délben kilenc deka kenyeret vesz és öt deka vaját 31 fillérért. Ez az ebédje. Este a szobaasszony főz neki s ad egy tál meleg ételt azért, a miért egyes ruháit átalakítja. Ha nincs átalakítás, a fiatal asszony a szomszédos kilőzésbe megy, a hol 1 korona 90 fillért fizet egy hamis-

levesből és főtt tésztából álló vacsoráért.

Lakásért havonta 20 koronát fizet. Moziba átlag egyszer egy héten megy, ez az egyetlen szórakozása. Vasárnaponként rokonaihoz szokott járni, a mi két villamosjegy árába, 40 fillérbe kerül. Ujságot olvas minden nap. Rendkívül takarékos, úgyszólván fukar, gyűjti a pénzt. Nyáron különmunkát is végez, ilyenkor a műhelyből a lakásba viteli a varrógépet. Férfi-ismeretsége nincs.

3. A katona és felesége. Félév előtt keltek egybe, miután a férfi husz hónapig a harcúterén volt. Jelenleg helyiszolgálatot teljesít a laktanyában. Huszonnyolc éves, az asszony körülbelül szintén annyi. Polgári foglalkozására nézve a férfi gépapoló, az asszony szakácsné. A házaspár jövedelme: hadisegély 36 korona, a férj zsoldja és közétkezőpénze (vagyis nem kap a kaszárnyában menázsit, hanem ennek fejében váltásigpénzt), havonta körülbelül 90 korona. Az asszony ezenfelül a szobaasszonytól az éjjeli mulatóhely leányai számára fehérneműt kap mosás végett, a mivel körülbelül 50 koronát keres havonta, vagyis a házaspár összes havi jövedelme körülbelül 180 korona.

Ezzel szemben kiadásai: Havonta fizetnek a lakásért 28 koronát. Reggelire a kávémérésből félliter tejeskávé-t hoznak, a mi 50 fillérbe kerül, de cukrot külön kell venni hozzá (8 fillér), kenyeret két és fél kilót vesznek egy hétre. Délelőtt a férfi a lak-tanyában van, olykor délután is. Ebédre hamislevet, vagy Maggi-koc-kából főtt huslevet van, bab, káposzta, répa vagy más főzelék hus-sal. Félkiló husból annyi-futja kettő-jük számára, hogy vacsorára is ma-rad. Néha van tészta is: grenadir-mars vagy mákostészta. Babból, krumpliból, cukorból átlag egy heti készletük van, melyet az asszony őriz a kosferjében. Élelmiszerjegyeket ren-desen kapnak, de egyiket-másikat ki sem váltják.

Fogyaszt még fél kilogram káposztát egy héten, a miért 42 fillért fizet. Káposzta van elég az üzletekben, de távolról sem olyan jó és savanyu, mint békében.

Ha fa kell vagy szén, zsákot vesz a hóna alá s bejárja a környéket, míg egy pincét talál, a hol aránylag rövid idei várakozás után tíz kilo-gram szenet kap. Ha szerencséje van, olyan tüzletre akad, a mely előtt éppen lerakodóban van a szenes-kocsi. Ilyenkor segít lerakni a szenet és kap még ingyen, a munkájáért tíz kilogram szenet. Ez összesen husz kiló, a mi a lakás számára két napra elegendő. Fát nehezen kapni, de puhafa van elég, csakhogy annak 28 fillér kilója, egy ebédet pedig csak 20 kiló puhafán lehetne meg-főzni.

Ruhára két év óta nem költenek. A férfi kapott egyenruhát katonáék-nál, fehérneműt pedig szintén kap, minden évben két rendet. A harc-térről, az 1914. évi szerbiai hadjárat-ból hozott magával téli trikókat is, két rendet. A nők ruhabszerzése át-alakításokból áll. Ha a szoknya eleje tönkrement, felszabják és bluzt ké-szitenek belőle. Elrongyolódott pon-

gyolából kötény lesz, vagy ha csak a felső része rossz, de az alja jó, szoknya lesz belőle.

A mosás nagyon drága. Egy darab olyan szappan, a mely 1914-ben 10 fillérbe került, most 1 korona 60 fillér. Fehérneműt a férfi és nő egyaránt egyszer vált hetenkint, a trikót csak minden kéthétben. Minden második héten mosnak, a mi 7 koronába ke-rül. A vasalószén kilója 44 fillér, de csak ritkán lehet kapni és akkor is használhatatlan, aprészemű. A ka-tonáné mossa az egész lakás minden fehérneműjét, az ágyhuzatot is, a mi kéthetenként 6-7 koronát keres. Szórazásuk: hetenkint egyszer mezi, a hol a férfi, mint katona, ked-vezményben részesül és ez belekerül hetenkint összesen 1 koronájukba.

Ujságot minden nap vesz a katona, mert a hadihelyzet érdekli. Az asz-szony egyáltalában nem olvas. A katona este nyolckor lefekszik aludni, az asszonyok tízig is fentvannak és beszélgetnek. Nagy örömük, hogy ha rájönnek, hogy valamelyik élelmi-szert hol lehet kevesebb várakozás után megkapni. Így például — és ez a környék közkincsű tudománya — rájöttek, hogy a Rákóczi-téri vásárcsarnokban mindig kapni tej-felt és turót, holott a Garai-téren ilyesmi nincs.

Ha a férfinak el kellene mennie a harctérre, az asszony munkába állna, egy fémárugyárban, a hol már dolgozott és a hol heti 18 koronát keresett. A munkabajárást három hónappal ezelőtt hagyta abba azért, mert nagyon megbűlt és az ura nem engedte tovább dolgozni.

A kis lakásban veszekedés nincs, csak a férj és feleség közt. Egyébként a három csoport békében megfér

egymással. A mulatók bezárása most kissé meg fogja ingatni a kis háztar-tás egyensúlyát; a háziasszony egy-célre a félrerakott garasából él, de ha azok elfogynak, mosást fog vál-talni. A katonáné ellenben takarító-női állást keres, a hol félnapig lenne elfoglalta.